اللهم ربّ شهر رمضان الّذی انزلت فیه القرآن

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■

جام جم

■ شاپا: ISSN1735-3637
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

سه‌شنبه ۶ اردیبهشت ۱۴۰۱ | ۲۴ رمضان ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ودوم - شماره ۶۲۰۱ | استان تهران و البرز ۳۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۵۰۰ تومان | Tuesday - April 26th, 2022 |

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳
■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

حدیث

امام هادی(ع)

انسان حریص، آسایش ندارد

مستدرک الوسائل

واحه

او به آزار دل ما هر چه خواهد آن کند
ما به فرمان دل او هر چه گوید آن کنیم

مولانا

اوقات شرعی امروز

اذان ظهر: ۱۳/۰۲ غروب آفتاب: ۱۹/۴۷
اذان مغرب: ۲۰/۰۶ نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۱۶
اذان صبح(فردا): ۴/۴۵ طلوع خورشید(فردا): ۶/۱۷

دعای روز بیست و چهارم ماه رمضان

اللّهُمَّ إِنّی أَسْئَلُک فِیهِ مَا یرْضِیک، وَأَعُوذُ بِک مِمَّا یوْذِیک، وَأَسْئَلُک التَّوْفِیقَ فِیهِ لِأَنْ أُطِیعَک وَلا أَعْصِیک، یا جَوَادَ السَّائِلِینَ.

خدایا در این ماه آنچه تو را خشنود می‌کند از تو درخواست می‌کنم، و از آنچه تو را ناخشنود می‌کند به تو پناه می‌آورم، و از تو در این ماه توفیق اطاعت و ترک نافرمانی‌ات را خواستارم، ای بخشنده به نیازمندان.

امروز در تاریخ

■ زادروز فریدون زندی، بازیکن پیشین تیم ملی فوتبال ایران / ۱۳۵۸
■ سالروز فاجعه هسته‌ای نیروگاه چرنوبیل / ۱۳۶۵

عبور و مرور

جنت‌آباد را آسفالت کنید

۲۰ سال پیش ششم اردیبهشت، دو هفته از پایان ماه محرم گذشته بود اما هنوز تعریف و تمجیدها از مجموعه «شب دهم» ادامه داشت. سریالی که حالا با گذشت همه این سال‌ها هنوز تازه و دیدنی است.

پیشرفت بسکتبال ایران طی ۲۰ سال گذشته قابل تقدیر است اما ۲۰ سال پیش نقدهای بسیاری به وضعیت این ورزش وجود داشت. مهمان آن روزهای جام جم محسن صادق‌زاده، کاپیتان تیم ملی بسکتبال بود که گفت باخت برای بسکتبال عادی شده است.

حتی پیام‌های وارده به روزنامه ۲۰ سال پیش هم جالب است. به‌عنوان مثال در صفحه جامعه شهروندی، یکی از پیام‌ها این است: «فکری به حال اجاره‌ها بکنید» و دیگری این پیام: «جنت‌آباد را آسفالت کنید».

توقف پرسپولیس و استقلال، صدرنشینان وقت لیگ با دو تیم قعرنشین یعنی ملوان و سایپا هم جالب توجه است چراکه هر دو تیم صدرنشین در برابر این دو تیم امتیاز از دست دادند. جالب این‌که حالا هر دو تیم ملوان و سایپا در دسته دوم حضور دارند.

عکس روز

اردیبهشت، ماه طبیعت است و اگر سفر سخت است، بوستان‌ها این روزها نشان از طراوت طبیعت دارند، نمونه‌اش باغ ایرانی که از باغ‌های قدیم تهران در منطقه ونک است.

چاوش هماوندی

چهره روز

انتخابات ریاست جمهوری فرانسه یک بازنده تکراری داشت

تکرار خانوادگی شکست

رویای ریاست یک رئیس جمهور زن برای کشور فرانسه بار دیگر به باد رفته است، چراکه یک عضو دیگر خانواده لوپن در فرانسه نتوانست راهی کاخ الیزه شود. هرچند این بار ژان مارین لوپن، کار را برای ادامه فعالیت رئیس جمهور منتخب سخت‌تر کرده اما بازهم جریان راست افراطی در فرانسه با یک «نه» مطلق بدرقه شده است. پیش از او ماری لوپن پدر هم در سال ۲۰۰۲ انتخاباتی را که به دور دوم هم کشیده شده بود به ژاک شیراک باخت اما شکست دیروز او معنای دیگری داشت. البته که همین حالا طرفداران نامزد راست افراطی معتقدند تعداد آرای مارین لوپن نشان از افزایش استقبال مردم فرانسه به سیاست‌های محدودکننده دارد اما در مقابل، طرفداران مکرون از این خرسندند که هنوز فرانسوی‌ها به سرنوشت مردم آمریکای ترامپ دچار نشده‌اند و هنوز می‌توانند ادعای عقلانیت در سیاست داشته باشند. بیرون از این کشور هم اروپایی‌ها خرسند از این ناکامی خانم لوپن هستند، چراکه باور دارند انتخاب او به‌عنوان رئیس جمهور می‌توانست وضعیت اروپا را از وضعیت کنونی آشفته‌تر کند. هرچند خیلی‌ها معتقدند راه او و پدرش جداست و برای این امر مثال‌های فراوانی هم دارند. آنها معتقدند او از پدر ملی‌گرای خود، بسیار دموکرات‌تر و انعطاف‌پذیرتر توصیف شده است؛ به‌عنوان مثال او می‌خواهد مهاجرت را به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش دهد، درحالی‌که پدرش می‌خواست آن را کلا متوقف کند! او حتی پدرش را به دلیل اظهارات بحث‌برانگیز از حزب اخراج کرد اما دیروز دوباره به سرنوشت پدر دچار شد.

تایم‌لاین

بحث بر سر ممنوعیت ورود آیفون ادامه دارد

حرف‌های درگوشی پشت یک گوشی

رقابت کافه‌های ایران در عجیب‌تر و نامفهوم‌تر شدن منوهایشان یکی از بحث‌های فراگیر فضای مجازی فارسی بود اما خیلی زود حضور سرزده یک پلنگ در خیابان‌های قائمشهر موضوع را به حاشیه برد. هرچند این موضوع هم با تلف شدن پلنگ آرام گرفت و کاربران تایم‌لاین فارسی دوباره رفتند سراغ موضوعاتی که پایداری بیشتری نسبت به اتفاقات روز دارد، یکی از آنها خبر ممنوعیت ورود آیفون به ایران بود که دیروز دوباره با واکنش وزیر پیشین ارتباطات و مدیر صنف مربوط تازه شد. ممنوعیت ورود آیفون و حتی ارائه مصوبه قانونی در این ارتباط تازه نیست. صحبت‌هایی درباره ضروری نبودن واردات کالای لوکس و آمریکایی در سال ۱۳۹۴ مطرح شد و حتی مصوبه‌ای نیز از سوی وزارت صمت وقت برای ممنوع شدن واردات چنین کالاهایی ابلاغ شد، واردات گوشی‌های پرچمدار به‌ویژه گوشی اپل طی این چند سال اما ادامه یافت و مانع چندانی در راه عرضه این محصولات ایجاد نشد. حالا اما توییت سخنگوی کمیسیون اصل ۹۰ مجلس بحث‌ها را دوباره تازه کرد، علی خضریان در توییت خود نوشت: «طبق قولی که از وزارت صمت و وزیر اقتصاد گرفته‌ایم قرار است با پیگیری پرونده ممنوعیت واردات کالاهای آمریکایی و لوکس، جلوی واردات محصولات اپل گرفته شود و اجرای این طرح کامل شود.» اما باز هم آنچه باعث حاشیه‌سازی این خبر شد نه خود موضوع که توییت‌کننده آن بود چراکه خبر سخنگوی کمیسیون ۹۰ در حالی خبر از ممنوعیت احتمالی آیفون می‌داد که توسط یک گوشی آیفون توییت شده بود! دیروز محمدرضا عالیان، سخنگوی انجمن واردکنندگان موبایل اعلام کرد هنوز ممنوعیتی برای واردات آیفون اعلام نشده است ولی در ادامه حرف‌هایش، تلاش مجلس را در ممنوعیت ورود آیفون تایید کرد. واکنش بعدی از سوی آذری جهرمی، وزیر جوان کابینه دولت قبل بود. او در اظهارنظری این تصمیم را «مانور مبارزه با تجمل» خواند و گفت: «ضرر این تصمیمات بیشتر برای استفاده‌کنندگان است تا تولیدکنندگان یا حتی اتخاذکنندگان» واکنش تایم‌لاین فارسی اما در چند روز گذشته به این خبر اساسا منفی بوده است. عموم کاربران البته با این پیش‌فرض که هر کسی توان خرید گوشی گران‌قیمت را ندارد معتقد بودند که بهره این تصمیم را افراد در سایه خواهند برد و این ماجرا ارتباطی به واردات کالاهای لوکس ندارد.

خبر روز

کارزارهایی برای استعمارگران دیرینه‌شناس به راه افتاده است

فسیل ما را پس بدهید!

خبرهای باستان‌شناسی برای مردم معمولی شاید خیلی اهمیتی نداشته باشد اما خبر یافته تازه دیرینه‌شناسان با یک واژه جالب توجه نقل شده است، مجله تحقیقاتی کرتاسه این خبر را با پیشوند «شوک» منتشر کرده است. این مقاله در مورد یک فسیل ۱۱۰ میلیون ساله است که چند دهه قبل در برزیل جمع‌آوری شده اما هیچ دیرینه‌شناس برزیلی تا به حال نام آن را هم نشنیده است.

این فسیل اولین دایناسوری است که در نیم‌کره جنوبی پیدا شده است. این آخرین نمونه از چیزی است که برخی محققان اکنون آن را استعمار دیرینه‌شناسی می‌نامند که در آن دانشمندان کشورهای ثروتمند نمونه‌هایی را از کشورهای با درآمد پایین و متوسط، بدون مشارکت محققان محلی به‌دست می‌آورند و سپس فسیل‌ها را در خارج از کشور ذخیره می‌کنند. محققان معتقدند این عمل همچنین می‌تواند کشورها را از دانش و میراث باستان‌شناسی محروم کند. دیرینه‌شناسان برزیلی جنبشی برای بازپس‌گیری این فسیل به راه انداخته‌اند. این جنبش رو به رشد حتی علاقه دانشمندان مغولستان و کشورهای دیگر فراتر از آمریکای لاتین را که تحت تاثیر دیرینه‌شناسی استعماری قرار دارند، به خود جلب کرده است.

حاشیه روز

آیا درخواست اسلحه گرم در جامعه افزایش یافته است؟

خرید اسلحه در دایرکت

آبان سال گذشته بود که در میان آمارهای معمول پلیس، سردار رحیمی، رئیس پلیس پایتخت درباره افزایش سلاح‌های گرم در تهران هشدار داد و گفت: «متاسفانه حجم سلاح در پایتخت مقداری زیاد شده است.» در انتهای همان آمارهای معمول هم او اعلام کرد دراین‌باره گزارشی برای مسؤولان فرستاده شده است. موضوع، چند ماهی به محاق رفت تا همین چند روز پیش که دوباره رئیس پلیس پایتخت به موضوع افزایش اسلحه گرم در تهران اشاره کرد. این بار جنس هشدارهایش سرراست‌تر بود. او این بار «از تبلیغ فروش سلاح در برخی سایت‌های مجوزدار» انتقاد کرد. بازهم که کمی عقب‌تر برویم به فرمایش رهبر انقلاب می‌رسیم که اردیبهشت سال ۹۸ خواهان جلوگیری از خرید و فروش سلاح در ایران شده بود. سردار رحیمی هم در گفت‌وگوی اخیر خود اعلام کرده پلیس قرار نیست بر این مساله نظارت کند، بلکه صاحبان و مالکان این سایت‌ها و نهادهای مسؤول باید نظارت کنند و جلوی این تبلیغات را بگیرند اما سوال مهمی که پیش می‌آید این است که آیا میل خرید اسلحه در جامعه افزایش داشته است؟ جامعه‌شناسان معتقدند دو عامل هویتی مهم احساس امنیت و تلاش برای کسب هویت از عوامل افزایش درخواست سلاح است اما جدای از این موضوع چرا به راحتی اسلحه گرم اینقدر در دسترس است؟ آن‌قدر که بسیاری از کانال‌های تلگرامی با تعداد عضوهای بالای ۵۰۰۰ نفر، وعده تحویل در منزل اسلحه را با پرداخت مبلغی اضافه‌تر می‌دهند.

اتفاق روز

خودسوزی یک فعال محیط‌زیستی در آمریکا حاشیه‌ساز شده است

سوختن برای هوا

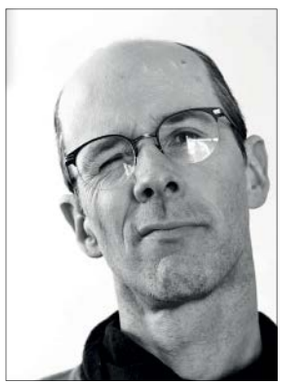

یک خودسوزی اعتراضی این بار در مقابل دادگاه عالی آمریکا خبرساز شده است. چرایی آن مربوط به خبر دیروز است که حکایت از درگذشت عامل آن دارد. پلیس اعلام کرده است وین بروس، ۵۰ ساله، پس از انتقال با هواپیما به بیمارستان براثر جراحات وارده درگذشته است. کریتی کانکو، دانشمند آب و هوا در صندوق دفاع از محیط‌زیست که دوست وین بروس است اما در توییتر خود نوشته است: «این عمل خودکشی نیست. این یک اقدام عمیقا بی‌باک از شفقت برای جلب توجه به بحران آب و هواست.» شاید اگر تا همین چند سال پیش اعلام می‌شد کسی در رابطه با سیاست‌های نادرست اقلیمی خودش را به آتش کشیده ناباورانه پنداشته می‌شد اما حالا مرگ تلخ این فعال محیط‌زیست باعث توجه بسیاری به این موضوع شده است. دادگاه عالی آمریکا یعنی دقیقا جایی که این فعال محیط‌زیست اقدام به خودسوزی کرد در اواخر بهمن سال گذشته، استدلال‌هایی را درباره یک پرونده مهم زیست‌محیطی شنیده بود که می‌تواند اختیارات آژانس حفاظت محیط‌زیست را برای کنترل آلودگی محدود یا حتی حذف کند. این نشان می‌داد تصمیم قضات می‌تواند ضربه شدیدی به تلاش‌های دولت برای رسیدگی به تغییرات آب و هوایی وارد کند.

اعداد روز

۱۴۳

۱۱ برابر

بسیاری هنوز معتقدند تمرکزگرایی، آفت مدیریت در ایران است. نشانه مهم و پیش‌روی ما، وضعیت گردوغبارها در ایران است. مدت‌هاست که ریزگردها امان استان‌های جنوبی را بریده اما وقتی این موضوع رسانه‌ای شد که تهران را غبار گرفت. حالا هم براساس اطلاعیه حفاظت محیط‌زیست خوزستان، گردوخاک ناگهانی در ۱۰ شهرستان استان به بالاتر از حد مجاز رسید. آن‌طور که گفته شده، گردوخاک در آبادان و خرمشهر به ۱۱ برابر حد مجاز رسیده است.

۲۴ درصد

موضوع تعرفه‌های پزشکی همچنان داغ است. پس از پیشنهاد سازمان نظام پزشکی حالا وزارت بهداشت می‌گوید: تعرفه‌های پزشکی طبق قانون شورای عالی بیمه تعیین و به برنامه و بودجه داده می‌شود و بعد از برنامه و بودجه در هیات دولت تصویب می‌شود. حالا تعرفه‌های پزشکی در هیات وزیران به تصویب رسیده و آن‌طور که وزیر گفته، میانگین تعرفه در بخش دولتی ۹/۵ و در بخش خصوصی ۲۴ درصد افزایش پیدا کرد و این میزان افزایش در هیات دولت به تصویب رسید.

۲۰۹ میلیون مشترک

سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی کشور در فصلنامه آماری، به انتشار جزئیاتی از شاخص‌های آماری بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات تا پایان سه‌ماه چهارم ۱۴۰۰ پرداخته که براساس آن تعداد اشتراک‌های تلفن ثابت اکنون به ۳۸ میلیون و ۸۳۸ هزار و ۹۳۷ خط منصوبه رسیده و جمع خطوط واگذارشده همراه در کشور هم‌اکنون به حدود ۲۰۹ میلیون مشترک رسیده که از این تعداد حدود ۱۴۰ میلیون خط فعال است.

پیشنهاد روز

یک فیلم؛ موقعیت مهدی

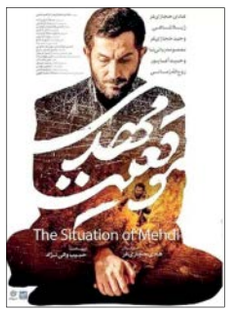

ساختن فیلمی درباره فرماندهان جنگ در سینمای ایران به شکلی که کلیشه‌ای از کار درنیاید کار بسیار سختی است. ژانر جنگ، به‌خصوص آن دسته فیلم‌هایی که قرار است به زندگی یکی از فرماندهان جنگ بپردازند به‌شدت مستعد کلیشه‌ای شدن هستند. اما «موقعیت مهدی» در این دام نمی‌افتد. موقعیت مهدی به کارگردانی و بازیگری حجازی‌فر نخستین بار در جشنواره فیلم فجر و در بخش سودای سیمرغ به نمایش درآمد.

یک سریال؛ «۱۸۸۳»

سریال «۱۸۸۳»، پیش‌درآمد سریال «Yellowstone»، داستان خانواده داتون را دنبال می‌کند که به‌واسطه دشت‌های بزرگ، به غرب و به سمت آخرین سنگر آمریکای مستعمره‌نشده سفر می‌کنند. این سریال نسل قبلی خانواده داتون را نشان می‌دهد که از فورت‌ورث تگزاس به مونتانا سفر می‌کنند تا بتوانند بالاخره مزرعه مخصوص خود را به‌دست بیاورند. تا همین حالا هم منتقدانی که این اثر را تماشا کردند، نظرات مثبت زیادی درباره آن داشتند و حسابی از نمادهای مختلف آن تعریف و تمجید کردند.

یک کتاب؛ درد که کسی را نمی‌کشد

علاقه جامعه کتاب‌خوان ایرانی در چند سال اخیر به جستار قابل توجه است. این‌که از جهان تخیل و داستان سوق پیدا کرده به دنیای مستند هم نکته قابل پژوهشی به نظر می‌رسد. «درد که کسی را نمی‌کشد» هم مجموعه جستارهای جاناتان فرنزن، نویسنده آمریکایی است که با ترجمه ناصر فرزین‌فر و توسط نشر اطراف منتشر شده است. درد که کسی را نمی‌کشد شامل پنج جستار درباره گمشده‌های خلوت و شلوغی است.